

Ob Taras-Ševčenkovem grobu.

Za štiridesetletnico pesnikove smrti — spisal *Bajda Kasak*.

Jak umru, to pohovajte
mene na mogili,
sеред stepu širokogo,
na Vkraini milij ...

Zapovit.

Dne 26. svečana po ruskem štetju, ali po našem štetju 10. sušca, je preteklo 40 let, odkar je zatisnil oči v nevzdramno spanje in v večni počitek eden največjih in najslavnejših Slovanov, Rusin Taras Ševčenko. Bil je mož, ki bi moral biti v ponos slednjemu Slovanu, mož, kateri je s svojo veliko in iskreno ljubeznijo do mile, zatirane domovine res zaslužil, da njegov spomin nikdar ne zamre v srcih Slovanov sploh, zlasti pa rojakov Rusinov.

V tem sestavku hočemo osvetliti cenjenim čitateljem „Dom in Sveta“ v glavnih potezah pesnika-veleuma, njegovo vzorno ljubezen do ožje domovine in do Slovanov sploh, ter izpregovoriti par besedi o njegovem grobu ter o časti in slavi, ki jo uživa veliki genij po smrti.

Kdor hoče res dobro umeti Ševčenka in njegove pesmi, mora dobro poznati tudi zgodovino malorusko, oziroma ukrajinsko, mora biti poučen o političnih in gospodarskih razmerah rusinskega „blopskega“ naroda. Spoznati moramo žalostno tlačanstvo rusinskega

naroda, mišljenje, čutenje in življenje teh tlačanih sinov junaških in slavnih dedov. Zato pogledjmo kratko v zgodovino in podajmo nekaj črtic o „sumni dolji“, to je o žalostni, tužni usodi širne Ukrajine.

Leta 1783. je carica Katarina II. uvedla „krepactvo“ t. j. tlačanstvo na Ukrajini. Do tedaj je bila Ukrajina prosta, takrat pa se je razdelila med velike in male „pane“, ki so se imenovali „dvorjane“.

Narodna rusinska zavest je bolj in bolj hirala. Prvaki in velmožje, a še bolj njihovi potomci so se izneverili „stari slavi očetov“ in zatajevali, pozabljali in prezirali svoj rod. Velik prepad je nastal polagoma med „krepaki“, tlačani, in med „pani“, gospodi. „Pan“ je imel vsa prava, „krepak“ nobenega. Bremena so „pani“ svojim podložnikom nalogali res ogromna, tako da je bil tlačan v oblasti „panovi“ malone brezpraven, kakor živina. Da, ubogi tlačan ni imel niti polnega prava do samega sebe: bil je rob — bil je last gospodarjeva. Ako se je hotel oprostiti, se je moral odkupiti. Prišlo je tudi v pregovor, da kdor ubije „hlopa“, je ravno tako nekazniv, kakor če bi ubil psa. Tako žalostne razmere so vladale tudi na Poljskem v XVI. stoletju.

„Pani“ so hoteli seveda, da ostani „hlop“ ali „krepak“ neveden, in nihče se ni smel ničesar učiti; niti čitati ni smel brez dovoljenja „panovega“. „Pani“ so hoteli popolnoma uničiti svoje kmete gmotno in нравno. Z vso silo so jih v ta namen navajali k pijanstvu in zapravljenosti. Ako je kdo znal pisati in čitati, jim je bil neljub, in poslali so ga v vojake v daljne kraje, kjer je moral služiti do 20 let. In ne samo čez teden, ampak tudi ob nedeljah so reveži morali trdo delati. Je-li čudo torej, da je junaški ukrajinski narod in ž njim njegova slavna zemlja bila malone končana?! Kdo je mogel upati, da se zopet dvigne?

In sredi takih razmer in v tako tužnih časih se je rodil Taras Ševčenko, sin ubogega „krepaka“, dne 25. svečana (9. sušca po našem štetju) l. 1814. v Morincah kijevske gubernije na Ukrajini. Že v mladih letih je izgubil mater, katero je srčno ljubil. Dobil je mačeho, katera je jako grdo delala ž njim. V nežnih pesmih popisuje zelo ganljivo svojo nesrečo. — Izprva se je učil slikarstva, ki ga je najbolj mikalo. Njegov „pan“ Engelhardt, ki ga je jemal s sabo po velikih mestih, ga je dal še bolj izučiti v tej umetnosti, ker je, videč talent Tarasov, pričakoval od njega velikih dobičkov. Pa prišlo je drugače. V Peterburgu so tamošnji Ukrajinci tudi hitro spoznali Tarasovo pesniško nadarjenost. Zložili so 2500 rubljev — za tedanje dobo pač visoko vsoto — in so odkupili Tarasa iz tlačanstva. Zdaj je Ševčenko začel svobodno dihati, in njegova pesniška duša se je izlivala v krasne stihotvore.

Kmalu je izdal prvi zvezek „Kobzarja“, kateri je z drugim zvezkom vred pravi odmev Tarasovega čutenja, mišljenja in teženja — niz solznih biserov.

Ševčenko je bil sin „krepaka“ in kot tak je na lastne oči gledal in opazoval tužno, da, naravnost obupno stanje, v katerem je vzdihoval ves rusinski narod. Pa tudi sam je okusil žalostno in grenko življenje tlačnega „krepaka“. Zato se je do cela vživel v narodovega duha, in njegov glas je bil odmev ljudskega srca. In ako se sploh more o tem

ali onem umetnem pesniku reči, da je narodni pesnik, prekaša Ševčenko v tem vse druge. Kje najdemo primere njegovemu mehku in sila občutnemu srcu? Kako se često trudijo pesniki in iščejo sredstev, s katerimi bi delovali na srce čitateljevo! Ševčenko tega ni bilo treba, zakaj vsaka njegova pesem se ti neprisilno kar vlije v srce, in z vsem ognjem moraš čutiti tudi sam, kar je čutil on. Ž njim vred moraš biti otožen, ogorčen, ž njim hrepeneti in jokati, ž njim obupovati.

Iz Tarasovih pesmi veje le neugasna ljubezen do milega, zatiranega naroda, ljubezen do pravice, katero zahteva zanj, ljubezen do nesrečne rodne zemlje. Svoj narod in svojo domovino je ljubil tako, da se je nad njo često razjokal — podoben preroku Jeremiju, ki je tarnal ob razvalinah nesrečnega Jeruzalema! Komu ne segajo globoko v srce besede, s katerimi nagovarja Ukrajino:¹)

Ukraino, Ukraino!

Nenjko²) moja nenjko!

Jak zгадаju³) tebe, kraju,

zавјане⁴) serdenjko⁵)!

Ko je bila še kozaška vlada, „kozaččina“, na Ukrajini, kako lepo, kako dobro je bilo tedaj živeti v svobodi, dasi se je bilo treba vedno boriti s Tatarji, Turki in Poljaki; toda s „kozaččino“ in „hetmani“ je zamrla tudi „volja“ — prostost. In zaman, zaman je upati, da se vrnejo prošli časi s staro slavo:

Ne vernetsja volja,
ne vernetsja kozaččina,
ne vstanut hetmany,
ne pokryjut Ukrainu
červoni⁶) župany.⁷)
Obodrana⁸) sirotoju
popad⁹) Dniprom plače...

¹) Spoznal sem za najprimernejše pustiti citate v originalu, ker nam je jezik rusinski dobro umljiv, in izgubé zlasti Ševčenkove pesmi v prevodih mnogo lepote.

Pis.

²) Nenjko = mati.

³) Jak zгадаju = ko se spomnim.

⁴) Zavјане = zvene.

⁵) Serdenjko = srce.

⁶) Červoni = rdeči.

⁷) Župany = suknje.

⁸) Obodrati = opustošiti.

⁹) Popad = ob.

Ali pa hoče kdo pomoči osiroteli Ukrajini? Zaman čaka odrešenja — nihče je ne pogleda:

A nitko ne bačit¹⁾,
tiljko²⁾ vorog, ščo smijet sja.

Samo sovražnik, tlačitelj jo gleda in se ji — smeje. To je pa Tarasu preveč, in ogorčen zagrozi:

Smij sja, ljutyj vraže!
Ta ne duže³⁾, bo⁴⁾ vse gine,
slava ne poljaže⁵⁾;
ne poljaže, a rozkaže
ščo⁶⁾ dijalosj⁷⁾ v sviti,
čija pravda, čija krivda,
a čiji mi diti.

Ako vse drugo preneha, slava nikdar! Zgodovina bo pričala o slavi Ukrajine. Sicer pa na svetu vse gine, vse mine, in tudi zasmehovanje sovražnikov; pokazalo se bo v zgodovini, kdo je imel prav, in kdo je bil krivičen, pokazalo se bo, čigavi otroci, čigava deca so Ukrajinci!

A kaj pomaga človeku, če se tolaži z upom, ko vidi, da vse nič ne izda, da ni skoraj pomoči, ker je gorje preveliko:

Skriz⁸⁾ na slavnoj Ukraini
ljudej u jarma zaprjagli
pani lukavi . . . ginut, ginut
u jarmah licarski⁹⁾ siny — — —

Brezsrčni, ničvredni „pani“ prodajajo židom, „svojim dobrim bratom“, kos za kosom nekdanj ljudskega imetja. Grozno je živeti v teh razmerah, v tej puščini propadati,

vot sej pustyni propadat,
a šče pogannjš¹⁰⁾ na Vkraini
divitis, plakat i — movčat.

¹⁾ Bačiti = gledati.

²⁾ Tiljko = le.

³⁾ Duže = zelo.

⁴⁾ Bo = zakaj, kajti.

⁵⁾ Poleže, izgine.

⁶⁾ Kar.

⁷⁾ Godilo.

⁸⁾ Skriz = skozi, povsod.

⁹⁾ Vitežki.

¹⁰⁾ Še hujše.

Gledati torej vse gorje rojakov, revežev, robov — sinov junaških vitezov, in ne moči pomagati; gledati, jokati in molčati — ne, tega ni mogel, in zato se je, kakor sam pravi, razjokal ter odšel zopet na tuje.

Toda tudi na tujem ni imel miru — da, njegovo srce se je še bolj vnelo za domovino. Tožilo se mu je po Ukrajini, in zato kliče „dumo“, muzo poezije z Ukrajine:

Prilitaj že s Ukrainy
edinyj mij¹⁾ družje,
moja dumo prečistaja,
virnaja družino!

Taras Ševčenko.

In v poslanici prosi Osnovjanenka, ukrajinskega pesnika, naj poje ljudstvu, ker ga rado posluša:

Spivaj že im, mij golube,
o Sič, o mogilej
— — — — —

¹⁾ Mij = moj.

Toda tudi sam bi rad čital pesmi njegove
o Ukrajini:

Utni¹⁾, batku, orle sizyj²⁾,
nehaj³⁾ ja zaplaču,
nehaj svojo Ukrainu,
ja šče raz⁴⁾ pobaču⁵⁾ . . .

Še enkrat bi rad gledal, razvnet po pesmi,
v duhu svojo Ukrajino in bi se razjokal;
potem pa končuje:

Naj se še zasmeye
srce na tujini,
preden leže v tujo zemljo
v tuji domovini!

Kako veren sin svojega naroda je bil
Ševčenko! V ljubezni do Ukrajine je bil
strasten, in ni zanj na svetu lepših krajev
od domovine!

I vyrosja⁶⁾ na čužini⁷⁾
i siviju v čužom kraji,
ta odinokomu⁸⁾ meni
zdažét sja⁹⁾, kraščogo¹⁰⁾ nemaje¹¹⁾
ničogo¹²⁾ v Boga, jak Dnipro,
ta naša slavnaja kraina.

Zato pa si želi domov in prosi Boga:

Daj dožiti, podivitis
o Bože mij milyj,
na sela tij zeleny,
na tij mogily!

Ako pa tega ne doživi, da bi bil še kdaj
na Ukrajini,

— — — — to donesi
na moju krainu
moji sljozy¹³⁾, bo¹⁴⁾ ja, Bože,
ja za neju¹⁵⁾ ginu!

¹⁾ Zapoj.

²⁾ Sizy orle = temnomodri orel.

³⁾ Naj.

⁴⁾ Šče raz = še enkrat.

⁵⁾ Vidim, pogledam.

⁶⁾ Vyrosti = zrasti.

⁷⁾ Tujini.

⁸⁾ Jedinemu, samemu.

⁹⁾ Se mi zdi.

¹⁰⁾ Krasnejšega.

¹¹⁾ Nemaje = ni.

¹²⁾ Ničesar.

¹³⁾ Solze.

¹⁴⁾ Bo = ker, zakaj.

¹⁵⁾ Njo.

Vsaj solze naj mu nese Bog na Ukrajino,
ker po nji — gine! Z oblakom bi rad plul
nad domovino, „nesrečno vdovo“, da bi se
ž njo pomenkoval in padal nanjo s čisto
roso:

Ja do tebe litati — mu
s hmari¹⁾ na razmovu²⁾,
na razmovu tihi, sumnu³⁾,
o povnoči padati — mu
s čistoju rosoju.

Križ na Ševčenkovi mogili.

Na tujem koprneče sanja o domovini in
zaključuje svoj „don“:

Ot, takij - to na čužini
son meni prismiv sja⁴⁾,
nibi⁵⁾ znovu ja na volju
na svit narodiv sja . . .
Daj že, Bože, koli-nebud,⁶⁾
hoč⁷⁾ na starist stati
na tih gorah okradenih,
u malenkij hati,⁸⁾ —
hoča serce zamučene,
potočene z gorem⁹⁾
prinesti i položiti
na Dniprovih gorah . . .

Nikjer v tujini ni mogel najti zadovolj-
nosti, in tudi v Peterburgu, kjer je bival ve-
činoma, se ni mogel privaditi. Neprestano

¹⁾ Z oblaka.

²⁾ Pogovor.

³⁾ Žalosten, tužen.

⁴⁾ Tak sèn se mi je sanjal.

⁵⁾ Kakor bi.

⁶⁾ Koderkoli.

⁷⁾ Hoč = dasi.

⁸⁾ Hata = koč.

⁹⁾ Gorje.

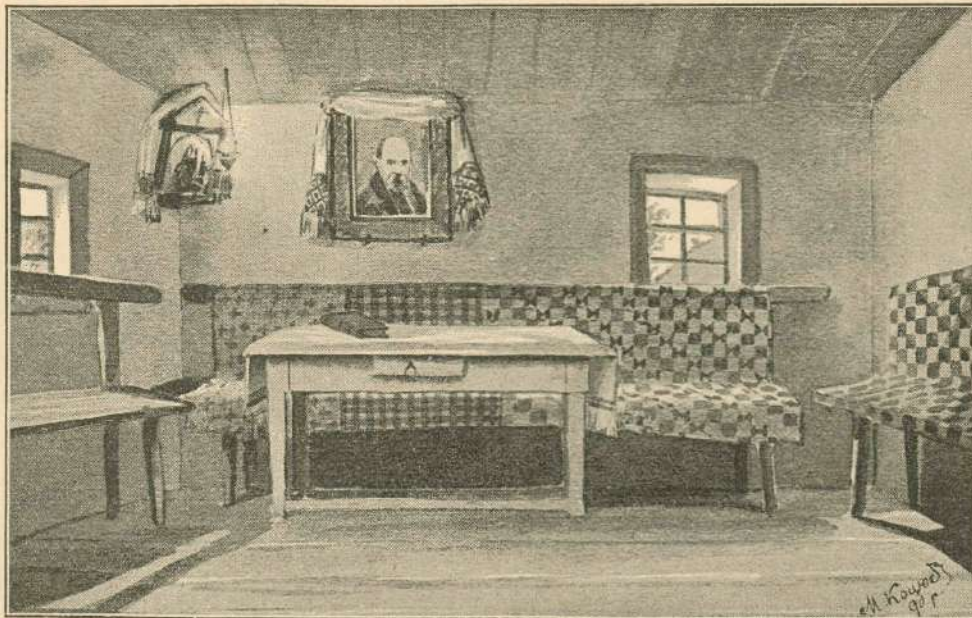
ga je gnalo srce na Ukrajino. V molitvi se obrača do Boga, naj bi mu dal doma preživeti vsaj starost, ali, če že živeti ne sme v domovini, naj bi mu vsaj grob bil „na Dniprovih gorah“. V ta namen je naročil svojemu sorodniku, naj mu kupi kos zemlje na nekem hribu ob Dnipro, kjer je sam prebival. Prosil ga je, da mu sezida kočo, ker se je hotel preseliti tja na jesen. Ta želja se mu pa ni izpolnila, ker je že več časa nevarno bolehal.

Tarasa Ševčenka vidimo, komaj 47 let starega, že ob robu groba. Žalostno je bilo

pogrebu in pri prenosu njegovih zemskih ostankov na Ukrajino — na Dniprovo goro, kamor se je mislil preseliti na jesen.

Po pogrebnih obredih so se kar vrstili slavnostni govori v cerkvi in na pokopališču. Krsto so nesli vseučiliščniki. Med drugimi je govoril nagrobnico tudi njegov prijatelj, vseučiliški profesor in slavni ukrajinski zgodovinar, Mikola Kostomariv. Začel je govoriti nenavadno navdušeno, a ni mogel dokončati govora — razjokal se je, umolknil in odšel.

Rojaki-Ukrajinci v Peterburgu so takoj nato sestavili prošnjo na vlado, da bi smeli

Soba poleg Ševčenkove mogile.

vse njegovo življenje, polno tuge, trpljenja in solz; tega, po čemer je hrepenel neprestano, ni doživel: Ukrajina, nekdanj slavna, je še vedno ječala v tlačanstvu in mrla v stoternih tugah. Šele nekaj mesecev po Tarasovi smrti je bila rešena tlačanstva.

Ševčenko je izdihnil svojo blago, izmučeno in z gorjem preopojeno dušo dne 25. svečana (10. sušca) v Peterburgu. Ta vest je segla globoko v srce vsej Ukrajini, in vsi Malorusi so žalovali za njim. Kako so ga ljubili rojaki v Peterburgu in sploh Ukrajinci, pač najbolj izpričujejo dogodki pri

prepeljati krsto na Ukrajino. Dovoljenje je došlo, in že 26. mal. travna istega leta zjutraj so odkopali grob in prepeljali krsto ob udeležbi ogromne množice na kolodvor. Poslovilni govor je imel slavni Pantelejmon Kuliš. Po vsej poti od Peterburga do Kijeva so se prirejali častni sprejemi. Deseti dan so došli do Dnipro; ukazano je bilo, da nesó krsto v cerkev Kristusovega rojstva, ki stoji nad bregom pred vhom v Kijev. Toda do cerkve je bilo celih 5 km. In kaj stori navdušena mladina? Izpreže konje in vleče sama voz vso pot. A tudi po tej poti so postajali, in

vnetih, iskrenih govorov ni hotelo biti konec. Ko je bila krsta že v cerkvi, je nastalo vprašanje, kam naj jo prepeljejo. Sklenili so, da jo prepeljejo v Kanevo, kamor se je bil pesnik mislil preseliti na jesen.

Štiri dni kasneje se je pomikal veličasten izprevod iz kanevske cerkve ob nepregledni množici ljudi vseh slojev na „Černečo goro“, vrhu katere so dijaki in drugi častivci pesnikovi že izkopali grob. „Černeča gora“ je dobila tedaj ime „Ševčenkova“ ali „Tarasova gora“. Tam so najprej napravili visoko mogilo, ki ima dva dela; na vrhu je pokrita s travo, a ob straneh obzidana s kamenjem. Na vrhu je bil zasajen visok lesen križ. Ko se je pokazala potreba, da jo popravijo, je prevzelo skrb zanjo poltavsko gubernijsko zemstvo, in tedanji gubernijski maršal Pavlo Ustimovič ter zlasti prijatelj Tarasov, Vazilij Tarnovskij sta žrtvovala mnogo za prenovljenje Ševčenkovega groba. Vazilij Tarnovskij je kupil tudi velik železen križ, vreden do 1500 gld., ter odstranil lesenega.

Na mogilo vodijo od tedaj široke stopnice; na nji stoji kamen, v katerega je zasajen orjaški, belo pobarvani križ. Na kamnu je na eni strani izklesana doprsna podoba pesnikova, na drugi pa razločni napis „Ševčenko. Rodiv sja 25. ljutogo R. B. 1814. počiv 26. ljutogo R. B. 1861.“

Nedaleč od mogile stoji preprosta, dosti velika koča, razdeljena v dva stana. V enem delu stanuje starček z družino, a drugi del je odločen za obiskovavce. Ta soba je precej prostrana, svetla in čedno opravljena. Ob steni so široke klopi, pregrnjene s preprogami, v kotu sta obešeni dve podobi z lučcama, okrašeni s cvetlicami in prevesami, ob strani pa visi velik portret Ševčenkova, ki je tudi ozaljšan s prevesami. Na mizi, ki je pogrnjena s prtom, leži knjiga „Kobzar“.

Tukaj torej počiva veliki Ševčenko ob Dniprovem bregu. Koliko želja je gojil v svojem srcu, a lahko rečemo, da se mu ni izpolnila nobena, razen ene:

V zemlji domači da truplo leži...

In kakor si je želel Simon Jenko, da bi ga pokopali vrhu visoke Tatere, od koder bi gledal njegov duh na vse štiri strani: tako si je želel tudi Ševčenko posebnega, vzvišenega kraja za grob. In vdani mu narod maloruski je hotel svojemu najzvestejšemu, najvzornejšemu in največjemu sinu izpolniti to srčno željo, in zato se je ravnal strogo po oporoki, ki je tako lepo izražena v pesmi „Zapovit“:

Jak¹⁾ umru, to pohovajte²⁾
mene na mogili³⁾
sered⁴⁾ stepu širokogo,
na Vkraini milij:
ščob⁵⁾ lany⁶⁾ širokopoli,
i Dnipro, i kruči⁷⁾
buli⁸⁾ vidni, bulo čuti,
jak reve⁹⁾ revuči!

Gotovo je mislil Ševčenko v tej pesmi na „Černečo goro“, zakaj razgled raz goro njegove mogile je nenavadno čaroben.

Zakaj si je pa želel, da bi počival na tem kraju? Tudi to nam povedó njegove pesmi. Tam bô mirno čakal, dokler se ne oprostí Ukrajina, in potem:

Jak ponese z Ukrainy
u sinjeje more
krov vorožu, — ot-todi¹⁰⁾ ja
i lany i gory —
vse pokinu¹¹⁾ i polinu¹²⁾
do samogo Boga
moliti sja...

Ko ponese Dniper sovražno kri v sinje morje, tedaj zapusti polje in gore in poleti do Boga, da ga moli.

¹⁾ Jak = ko, kadar.

²⁾ Pokopljite.

³⁾ Mogila.

⁴⁾ Sered = sredi.

⁵⁾ Ščob = da bi.

⁶⁾ Lany = plani (širokopoljne.)

⁷⁾ Kruči = skalovje v vodi.

⁸⁾ Buli = bili.

⁹⁾ Reve = (kako) gromi, bobni (bobneči Dniper čez skalovje.)

¹⁰⁾ Tedaj brzo.

¹¹⁾ Ostavim, zapustim (poljane in gore.)

¹²⁾ Poletim.

Pesnik ukazuje rojakom, naj ga pokop-ljejo, sami pa naj raztrgajo sovražne vezi in naj počno borbo za prostost:

Pohovajte ta vstavajte,
kajdany¹⁾ porvite,²⁾
i vražoju zloju krovju
volju okropite.

Sam ni doživel zaželenega trenutka, da se oprusti domovina, zato je pa naložil kot dolžnost svojim rojakom, da oprosté Ukra-jino. Hudo mu je pa bilo, ko je videl, da manjka v to glavnega pogoja: edinosti, duha vzajemnosti, bratoljubja, bratovske vezi med višjimi sloji in „najmanjšim bratom“ — tla-čanom. Tega je pogrešal in zato vse rojake prosi in roti:

Obnimite³⁾-ž, braty moji,
najmenšega brata, —
nehaj mati usmihnet⁴⁾ sja,
zaplakana mati,
blagoslovit ditek⁵⁾ svojih
tverdimi rukami,
i obmytih⁶⁾ pocilujte⁷⁾
voljnymi⁷⁾ ustami!

Objemite, dragi, slednjega v ljubezni, da se zopet nasmeje od sreče in veselja tužna, zaplakana mati, ki blagoslavlja svoje otroke! Ako se to zgodi, tedaj:

I zabudet⁸⁾ sja sramotnja
davnaja godina,
i ožive dobra slava,
slava Ukrainy...

Pozabila se bo sramota in dolgotrajna žalost, in nastopila bo nova doba, jasna, srečna:

I svit⁹⁾ jasayj, nevečerny¹⁰⁾,
Tihenko¹¹⁾ zasjaje...

¹⁾ Vezi, verige.

²⁾ Potržite, razdrobite (vezi in prostore pokro-pite s sovragovo zlo krvjo.)

³⁾ Objemite.

⁴⁾ Naj se nasmehne.

⁵⁾ Deteta, deco.

⁶⁾ Umite, rešene.

⁷⁾ Poljubite (s prostimi ustmi.)

⁸⁾ Pozabi.

⁹⁾ Žar, svit.

¹⁰⁾ Nevečerny = nevečerni, (ampak polni, čez-danski.)

¹¹⁾ Tiho, milo.

Zato pa:

Obnimite sja-ž, braty moji,
molju¹⁾ vas, blagaju¹⁾.

Kako bi bil blagi Ševčenko srečen, kako bi opeval svojo radost v navdušenih pesmih, ako bi še živel in videl, da niso njegove prošnje bile neplodne, ampak da se narod res bolj in bolj zaveda, združuje in brani — oproščen tlačanstva! Ševčenko duh je res vse objel in prevzel, in maloruski narod de-luje v duhu svojega slavnega pesnika, ka-terega spomin neguje, kakor mati svoje dete. Trume maloruskega naroda hodijo na nje-govo mogilo slavit ga in navduševat se za dom in za pravdo.

Ševčenko pa se ni ogreval samo za svoj narod in za Ukrajino, ne, njegovo obzorje je bilo širše. Ni bil nasprotnik drugih Slovanov, ampak hotel je, da bi obveljala povsod pravica ter enakopravnost narodov in stanov. Želel je, da bi se na tej podlagi razvila prosveta, ki bi bila vsem v duševno in gmotno korist. Ševčenko je imel srce za vse dobro in pravo; hrepenel je, da vidi ves slovanski rod združen vsaj po duhu, ker le tako se more dvigniti, le tako postati mo-gočen in slaven. Te misli razvija zlasti v pesmi na čast slavnemu Šafaříku. Slavi ga kot velikega Slovana, ki je zazrl pod pepelom ogenj, in mu pripisuje zaslugo za prerojenje narodno-slovanske zavesti.

Šafaříkova dela so Tarasu velikanskega pomena, ker so probudila trupla v življenje:

I o divo²⁾! trupy³⁾ vstali
i oči roskryli⁴⁾
i brat s bratom obnjalisja⁵⁾
i pogovorili
slovo⁶⁾ tihoi ljubovi
na viki i viki⁷⁾.
I potekli v odno more
slavljanskij riki!

¹⁾ Prosim.

²⁾ Čudo.

³⁾ Trupy = trupla, (v tem slučaju ljudje brez zavesti in teženj.)

⁴⁾ Oči se odpró.

⁵⁾ So se objeli.

⁶⁾ Beseda, govor, pomenek.

⁷⁾ Vek.

Ševčenko priporoča bratstvo in ljubezen
med vsemi Slovani — o sebi pa pravi:

— — — — a ja tiho
Bogu pomolju sja,
ščob usi Slavjane stali¹⁾
dobrimi bratami
i synami solnca pravdy.

Tak je duh Ševčenkov, ki obvladuje
z Dniprove gore vso Ukrajino — ogenj, ki
nevidoma plamti iz nemega groba in želi
vžgati srca vsem otrokom Slave.

Potniki, prihajajoči s parnikom po Dnipro
mimo „Tarasove gore“, se odkrivajo,

Ševčenkova mogila nad Dniprom.

Vsem odpušča, tudi Poljakom - Ljahom,
kar so storili žalega Ukrajini in Malorusom,
in govori Zaleskem u:

Podaj že ruku Kozakom,²⁾
i serdce čistoje podaj
i snovu³⁾ imenem Hristovym
vozóbnovim⁴⁾ naš tihij raj.

¹⁾ Postali, bili, (da bi postali, bili dobri bratje in sinovi . . .)

²⁾ Kozaku, t. j. Rusinu (podaj roko ti, Poljak.)

³⁾ Iznova.

⁴⁾ Obnovimo.

prekrižavajo, pomolijo in se začno pogovarjati
o Ševčenku. Ravno tako vedó zanj tudi
tujci, Velikorusi (Moskali), Nemci in celo
židje, in se spominjajo pesnikovega imena s
spoštovanjem in častjo.

Tako je Ševčenkov grob pomenljiv spom-
enik ukrajinske poezije in maloruskega
domoljubja. Ob njem si pojé Malorusi dušo
s spominom na žalne in vesele dogodke svoje
domovine, ob njem si vžigajo srce v ljubezni
do svojega rodu, ob njem se mladina na-
vdušuje za narodno-prosvetno delo.